

244 Kertváros

Az ember, ha külvárosról esik szó, még ma is a nagyváros nyomorúságos, elhagyott periferiájára gondol, térdig sáros, kivilágítatlan utakra, roskadozó viskókra, szegényes vityillókra, ki-bedűlő kerítésekre, bűzös füstöt okádó, kóceráj gyárakra, rossz szagot árasztó szeméttelpekre és örömtelen életű, nyüzött arcú, elnyűtt ruházatú emberekre. A nyelvteremtő sokszázados tapasztalat, költők megrendítő vallomásai, szociológusok tudományos látéletei árnyalatos pontossággal meghatározták e szó jelentését, tartalmát, innen ez a szinte minden egyes emberben egyformán élő beidegzettség. Szívós, makacs, nehezen mozduló beidegzettségéről van szó jelen esetben is, pedig az elmúlt két évtized lényegesen megváltoztatta a külvárosok arculatát, a szó tartalmát is. Elegendő mostanában végig sétálni Budapest néhány klasszikusan jellegzetes külvárosán, mondjuk Csepelen, Kőbányán, Újpesten, Óbudán, hogy lássuk a rohamos átalakulást.

A városnegyed, ahol lassan tíz esztendeje élek, melynek mindennapjairól szeretnék hírt adni, sok mindenben különbözik a klasszikus külvárostól. Múltjával és jelenével egyaránt különbözik. Már neve is jelzi ezt: Remetekertvárosnak hívják, ez a Pasaretnél kezdődő, hosszú kilométereken át a budai hegyvidékbe benyúló Hűvösvölgy legkülönbözőbb szakasza, amint az Úttörővasútnál, a szűk völgyvonulatból kiérve kissé rényelmesebben kiterébélyesedik. A belvárosnak számító kerületek lakói ide csak hétvégén, s többségükben májustól szeptemberig ruccannak ki, kirándulnak a hűvösvölgyi Nagyrétre, az Úttörővasúthoz. Tűzelőszállításért mázsánként két forint pótdíjat fizetünk a TUKER pénztárában, s télen, ha egy kevés ólmos eső esik, ha az út eljegesedik, az 56-os autóbuszjárat kocsijai hörögvé megtorpannak az Ideg- és Elmegyógyintézet után, s a szakma mestere legyen az a sofőr, aki kocsiját mégis felhossa a Hársfa-vendéglő előtti emelkedőn.

Három-négy esztendeje váratlanul elhunyt körzeti orvosunk, a nyugdíjas korában is fáradhatatlanul gyógyító Murin doktor, a bennszülött büszkeségével mondogatta: »Egy kis Svájc ez, kérem! Gyönyörű!... Csak egy kicsit többet kellene tennie érte a fővárosnak!«

utolsó három-négy évben megjelentek a kétsoros betonlapokból lerakott keskeny járdák, de az utak többsége ma is sáros földút vagy elhanyagolt kövesút. A közvilágítás is javult, noha csak külvárosi értelemben, azért néha napokig vaksötétségbe burkolódik egy-egy utca. Közlekedése is külvárosi, a régi értelemben véve. Az 56-os villamos végállomásáig 10–20 percet kell gyalogolnunk, az 56-os autóbuszig 8–15 percet. Igaz, van közben megállója az 57-es és 63-as autóbuszjáratnak, de azok 15–20 percenként közlekednek, s utas legyen a talpán, aki például biztosan tudja, hogy a csúcsforgalmi idők között melyiket mikor várhatja. Nagyobb költség nélkül, a környék lakóinak társadalmi munkájával, be lehetne ugyan kapcsolni a II. kerületnek ezt a részét is a fővárosi színvonalú közlekedésbe, csupán az 56-os autóbusz vonalát kellene egy-két megállóval meghosszabbítani, ezt azonban évek óta és ismételten hiába kérjük az illetékesektől. Elsősorban nem anyagiak hiányoznak itt, csupán a megértés és a segítőkészség.

Kereskedelmi ellátottságunk is külvárosi, igaz, a megépítendő üzletek tervai már elkészültek, csak a megvalósítás halasztódik évről évre.

Talán múltjának is köszönhető, hogy jelene kissé mostohább más külvárosokkal egybevetve. Nincsenek nagy építkezések, pedig tekintélyes, szép lakónegyedet lehetne felépíteni itt is, a hegyvidék sajátos arculatához illeszkedő házakat.

És azt is el kell mondani: Budapest még nem fedezte fel e zugot, mint egyik legszebb pihenő helyét, pedig nagy előnye, hogy félórás villamosozással megközelíthető, és máris itt az erdő, a Nagyrét. A főváros mesés pihenő parkja lehetne e hely; csak a közlekedésen kellene javítani, csak a Nagyrétet kellene kicsit korszerűbben, szebben alkalmassá tenni tizezrek fogadására, csak a nem tudom hány millióért felépített önkiszolgáló éttermet kellett volna valahová ide, a Nagyrét közelébe helyezni, ahol tavasztól őszig vasárnaponként valóban tömegek fordulnak meg, de nincs normális és olcsó étkezési lehetőségük. Ehelyett felépítették a patinás nevű, jól üzemelő »Hűvösvölgyi Népkert« szomszédságában; csoda, hogy nincs közönsége, hogy ráfizetéses?

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző: <i>Bergely Lili</i>		Cím: <i>Külvárosi Krónika. Kertváros</i>	
Forrás: <i>Magyar Nemzet</i>		1966. máj. 17.	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
Tárgy	Hely	Idő	Személy
		<i>"1966"</i>	
	Helyszám		
OSZTÁLYOZÁS			
<i>725.091</i>			

Találó jellemzés, ma is érvényes. A táj, az erdőkkel körülvett lakónegyed, valóban gyönyörű, különösen tavasztól őszig. Télen is elbűvölő a varázsa, igaz, ezt inkább már csak mi, állandó lakói tudjuk és élvezzük. A családi házakat régebben kistisztviselők építették, állandó lakásul, és vagyonos belvárosi urak, nyaralónak, víkendháznak. Lakói ma semmiben sem különböznek más külvárosok lakóitól; tisztviselők, vasutasok, gyári-munkások, villamos-, troli- és autóbuzskalauzok, sofőrök, postások. Az utcákban az

A ki itt lakik, az tud türelmesen várni, a körülményekkel megalkudni. Az emberek ide vagy azért jönnek, mert itt valamivel kisebb a lakbér, alacsonyabbak az albérleti díjak, kisebb erőfeszítés megvenni vagy felépíteni egy családi házat, és sokakat maga a szép környezet, az isteni levegő vonz. Nem vagyunk hát olyan türelmetlenek. Várunk és reméljük, hogy egyszer mégis felfedez bennünket Budapest, s hogy a többi külváros után mi is sorra kerülünk.

Gergely Mihály